

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Égész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkerekedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Még jelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Pártpolitika és állampolitika.

Jobb emberi és hazafiai érzés számára bizonyítvánnyal nem volt egyhamar előkelőbb gerjedelem, mint Salisbury lord bucsuzása alkalmával az angol parlamentben történt jelenet és ami lord Chamberlain újból való megjelensége történt ugyanott, aki aggasztó betegsége után először foglalta el ismét miniszteri székét, hogy hű kötelességteljesítéssel jelen legyen tárczája tárgyalásán. Az ugyan nem esoda, hogy Salisbury lord szorosabb párhívei lerótták neki hálaadjuk adóját nagyszabású működéséért; de annál örvendesebb és lélekemelőbb volt az, midőn az ellenzék szónoka is felajánlotta neki, a nagy államférfinak, elismerését és hódolatát. Így történt Chamberlain lordnál is azok, akik leggyakrabban támadták őt, kivált működésének két utolsó éve alatt, nyíltan kifejezték örömeiket, hogy az államügyeket tovább is az ő kipróbált vezetésére lehet bízni. Hogy az ellenzéki szellem mindkét alkalommal majdnem teljesen háttérbe szorult, tehát a közös nemzeti érzés teljesen felülemelkedett, az annak jele, hogy mily kulturális magaslatot ért el az angol politika, mint irányíthatják ott tekintetüket a pártok csak a nagy egészre, külön érdekeiket minden komoly ügynél feledve.

És ha ennek neveléséges ellentétét akarjuk csak Szerbiára kell néznünk, hol a kicsinyes, homályban settenkedő pártcselvények még a legfontosabb ügyeknél is még mindig képesek dönteni. A szkupstinát összehívták a Szerbiára nézve oly fontos kölcsön-szerződés tárgyalása végett, és egy kis pártfőredék, mely nyíltan a kormánypárttal látszott tartani, már az alakuló ülésben titkon az ellenzékkel szövöttek, hogy a kormány jelöltjét az elnökségre megbuktassák. A következménynek kabinetválságnak kellett volna lenni, melynek első tüneteival valóban be is következtek, és — ami még aggasztóbb — a kabinetválságnak Szerbiára súlyos pénzügyi válság lett volna a következménye. Csak a király erélyes beavatkozásának sikerült a kormánypártiságot szinlelő eselszöveket észre téríteni és a hirtelen megrohanással választott elnök lemondásának kicsikarása által a szkupstinát a feloszlatástól megmenteni. A szerb pártok csekély kivétellel — úgy látszik — még mindig nem okultak a romboló eseményeken, melyek hazájuk felett tomboltak, még mindig nem érték el a politikai államérettséget.

Reánk nézve e két esemény egymás mellé állítása

azért bír némi fontossággal, mert Nagy-Britannia és — Szerbia törvényhozó testületeinek magatartása mintegy újmutatásul szolgál nekünk arra a magatartásra nézve, melyet mi várunk a mi országgyűlésünktől. A következő ülésszakban a legnagyobb fontossággal bíró tárgyak kerülnek megvitatás alá, melyek eldöntésére minden inkább kell, hogy mértékadó legyen, mint az egyoldalú pártnézet. Mert évekre kell határozni Magyarországi közgazdasági fejlődésének módja felett. Dicsékszünk, hogy miként alkotmányunk korra nézve egyenlő az angol alkotmánnyal, úgy a politikai érettség is, mely döntő pillanatokban mindig érvényesül, mindig kellő mértékben megvan náunk. Elvárhatjuk tehát, hogy ez most is így lesz. Jó előjelnek veszzük, hogy a negyvennyolcas és függetlenségi párt — hogy egy nagy alkalomból az egész nemzet hazafias érzelmét egyesítse — kijelentette, hogy Kossuth Lajos évszázados ünnepétől minden egyoldalú partezelzést elvesznek, kell hogy elvgyenek.

Statisztika és kiegyezés.

Épp jökor teszik közzé Magyarország és Ausztria statisztikai hivatalai a két állam 1901. évi kereskedelmi forgalmának végleges eredményét. A közzétett adatok közül csak az Ausztriával való forgalmunkra vonatkozókkal foglalkozunk, melyekből kitetszik, mily fontos mind a két államra nézve a szabad forgalom a monarchia határain belül. Ez adatok szerint kivételünk Ausztriába 70-91%, behozatalunk 78-88%, és a két állam közt kieserelt árak összes értéke 1 $\frac{3}{4}$ milliárd koronát tesz. Ahol a monarchia két államának belpolitikai helyzetét nem ismerik, nehezen fogják megérteni, mint lehet ily belforgalom mellett még csak beszélni is a vámterület megváltoztatásáról, minthogy a kölcsönös fogyasztóterület elvesztéséért egyik állam sem találhatna még csak megközelítőleg is egyenlő értékű piacot. A kimutatott forgalom oly jelentőséges, hogy felesleges azon töprengeni, melyik fél van nagyobb előnyben. Az osztrák kimutatás szerint ugyanis Magyarország 27-8 millió koronával, míg a magyar kimutatás szerint Ausztria 8 millió koronával lenne aktív. De bármint legyen, a közzetett adatoknak a legszeleesebb körökben legyőzhetetlen propagandát erőt kellene gyakorolni a gazdasági kiegyezés mellett. A két kormány minden látzat szerint abban a helyzetben lesz, hogy az őszszel

az illető parlament elé terjeszthetik a megfelelő javaslatokat. Hogy leenyegben mit fognak azok magukban foglalni, azzal mindenki tisztában lehet, aki elfogulatlanul itel. Széll Kálmán miniszterelnök a monarchia két állama közti gazdasági viszonyról már ismételtén és oly világos előadásban nyilatkozott, hogy sem kellemes, sem kellemetlen értelemben nem lesz meglepetés abban a megállapodásban, mely az ő aláírását fogja viselni. Hódító hadjárat nem volt szándékában, másrészt azonban kijelentette azt a hajlíthatatlan elhatározottságát, hogy Magyarország jogos érdekeit minden körülmények közt megővja. És ez az ígért elég, mert a benne való bizalmat a legkisebb mértékben sem ingathatják meg azok az ellenzéki sajtóhangok, melyek azt a látszatot öltik magukra, mintha a kiegyezési tárgyalások minden mozzanatáról a legpontosabban lennének értesülve, holott híreszteléseik csak önkényes kombinációkon alapulnak; nem ingathatják meg már azért sem, mert már kérdés nélkül is tudjuk, ki és mi teik a mögött, mikor egyes sajtóközegek riadót fujnak.

Szekely akció az E. K. E.-ben

A nagyenyedi közgyűlés felhatalmazást adott a választmányának, hogy a szekelység közgazdasági és kulturális bajainak számbavétele és e bajok orvoslása módjának megállapítása végett indítson nagyobb társadalmi mozgalmat. A közgyűlést e határozat meghozatalában az a körülmény vezette, hogy mind addig nagyobb szabású turisztasági működést a szekelyföldön nem lehet kifejteni, míg a szekelység közgazdasági és kulturális bajain nem segítünk, mert méltatlan és meddő kísérlet volna turisztasági akcióval kezdeni meg a szekelység újjáteremtését, amikor kulturailag és közgazdaságilag elhanyagolták.

A szekely mozgalmat bevezette az egyesület azzal a munkával, melyet a Szekelyföldről még 1896-ban adott ki s melynek minden lapjáról a jankiáltás hangzik felénk, hogy „a szekely méhkas már megtelt, hogy a Szekelyföld, melynek fele részben letarolt erdő, nem képes gyermekeinek kenyeret adni. Az agrikultúra már nem elég a népesedési procezzus továbbvitelére.” Kijelentette e munkában, hogy fontos állami érdek a szekely népmozgalmat akként irányítani, hogy a szekely ne idegen állam területén, hanem Erdélyben

TÁRCZA.

A dinnyecsész.

Most jön a dinnyeföldről. Szép darab föld ez, a fél falu dinnyejét idevetik az uraságéba, s a tag harmadrészen ott görögnek a földön a zöld szín minden árnyalatában pompázó fajdinnyék. Penzéz vált kincs az, s ez mind az ő birodalma. Egész éjszaka ő itt a korlátlan ur. Most, hogy virrad, s napszállat előtt végig fúj az ákácós és ringó aranyvetés között a hűvös szellő. ő is felébred, már ahogy az ilyen csözszembertől telik. Abban áll tudniillik a felszerkenése, hogy a magas halmon levő kerülőház elejére érve nagyot ásít, nyújtózkodik egy hatalmasat s a két öklével kitérli a két szemét, ami szinte vörös a sok álmatlanságtól.

Bizony nehéz a sora az ilyen csözsz-embernek. Ahogy a dinnye „kötni“ kezd, tudniillik mikor már az apró dinnye mutatkozik, beleül minden alkonyatkor a közepébe s egész éjszaka ott bizonyít. Mert a sok kapálástól a porhanyós földön még a legkisebb gyerek lábnyoma is meglátszik, még ha mezteláb is suhan végig rajta. Ugyancsak őrizni kell az első kötéseket, mert még a szomszéd irigységéből is, ha éppen nem szakítgatja le, megtekergeti az inát, hogy száradjon el. Ami igazság is, mert minek köt azé először, mikor ő is csak úgy kapálta, mint akárki? A sok dinnyés gazda mind neki parancsol, mivelhogy ki egy, ki két, ki három veke gabonát mér neki és négy vagy hat sütet szalonát ad ki egy nyáron. Hát az ilyen csözszembert ki is kell próbálni, méltó-e arra a nagy bizalomra? Nyitva kell tartani egész éjjel a szemét, ha olykor-olykor

lopva szundit is egyet, mint a nyul. Többsincs kutya első vakkantására már talpra ugrik, mire a kipróbálni akaró gazduram vagy más gonosztevő ember az akác árnyéka alatt meglapulva, eltűnik. Ami tanácsos is, mert Papp József a multkor is tolvajt fogott s mikor irtalmasan ellátta a csati bittal, akkor latta meg, hogy bizony Csuti György gazduram az. Kegyetlenül sajnálkozott is fölötte, hanem a botütések kekjéztözdödjét a nagy sajnálkozással se tudta róla leszedni, sőt mintha egy pillanatra mosolygott volna is a bajusza két végén. Lehet azonban, hogy csak a teli hold sugara, amely éppen akkor bujt ki a felhők közül, esett oda . . .

Hát úgy él a szegény ember, ahogy tud, különösen az olyan, mint Papp József is, akinek kilencz gyerek visit a háta mögött a kenyérért, akiből már négy iskolás, a rektor elébe jár. Egyenként azért is két-két veke gabona évenként a tanítás díja fejében a rektor uramé.

— Nem tudom, — fakad ki Papp Józsi — hová terem az a sok gyerek? Mióta ezen a keserves „Kalodáson“ lakom, majd minden esztendőben előkerül egy, ki téiben, ki nyárban, de bizonyosan ott visit. Lerágják a fülemet! — végzi be a nagy elkeseredéssel.

Hanem már vörösödik oda keletről, egy-két perc és felkel a nap. Nagy munkaidőben nincs idő a gondolkodásra. Egy-kettő, Papp József kihuz egy veder vizet, végigönti a fején, azután az itatóvályuban derekasan megmosdik. Munkába kell állani nemsokára. Aki még ráadásul egész éjszaka mozog, megehetik egy kis szalonát, míg a früstök ideje eljön.

Papp Józsi ezt elgondolva, nyugodt lelkiismerettel falatozni kezd. Az asszony is kijön, eteti a tyukokat, meg fejni készül. Az aratók amoda a tagszélien már mutatkoznak szép sorjában. No de míg kiérnek, addig még eltelik egy kis idő. Benéz az ablakon, a „pulyák“ még edesdeden alusznak, ki az ágyon, ki a földön, ki a lózan . . . Nagyságra úgy következnek egymásután, mint az orgonasíp. Az asszony után is vet egy tekintetet, aki éppen most fordul be az istálló ajtaján. Valaha szép asszony lehetett ez a bogárszemű menyecske, de a sok gond, munka, törődés korán elvénti a paraszt-asszonyt. Papp Józsi is javakorbéli ember, de arca olyan sárga, mint a kicserzett bőr. Nem is esoda; éjjel a dinnyét kerüli, nappal versenyt kaszál a többivel. A nagy munkaidőben nincs egy-egy percnyi nyugta. Mikor annyi száj kér tőle kenyeret. A kerülőnek csak fél bér jár, nem úgy, mint a többi kommencziós családoknak, ez azért van úgy kifundálva, mert az egyes dinnyés-gazdától kijár a gabona.

Igaz, ez jócskán föleri a kommencziót, de mikor az sem elég, nappal is dolgozz Papp József, ha azt nem akarod, hogy felkopjék az allad. És Papp Józsi újra elkeseredik, mert hirtelen egy másik sötét gondolat férkőzik agyába, amivel Magda Miklós, a kisbíró töltötte meg a fejét. Neki pedig tudni kell az igazságot, hiszen minden harmadnap a jegyzőhöz megyen, lévén ő egyuttal a falu gyalogpostája.

— Már az Uristen is megfedlekzik a szegény emberről. Ugy lesz az, amint Magda mondja; a gyermeket is beírják, aztán porciót kell utána fizetni. Ha én majd kilencz gyerek után még porciót is fizetek!

találja meg a maga gazdasági fejlődésének útját és módját.

Vajjon meghallották-e ezt a jajszt, ezt a vészkiáltást első sorban azok a társadalmi testületek, melyek a nemzet áldozatkésztségének filléreit éppen azért kapták, hogy az erdélyi magyarságot s benne a székely fajt erősítsék?

Sajnos, nem hallották meg és éppen ezért az egyesületnek kellett ezt a mozgalmat úgy megindítani, hogy az többé el ne aludjék s a székely kérdést munkálni minden társadalmi szervezetnek elsőrangú kötelessége legyen.

Ez az egyetlen pont az, amelyenél tullepette az egyesület az alapszabályok körülzárt határait és a kötelességteljesítés öntudatával lephetett olyan tere is, amelyet nem az Alapszabályok, de a hazafiság értelete parancsolt.

Tehette ezt annál is inkább, mert tulajdonképpen cselejt meg nem zavarva, attól teljesen függetlenül olyan társadalmi mozgalmat indított, melynek diadala, győzelme az egyesület eredeti cselejt is előbbre viszi.

Mikor az adatgyűjtés nehéz munkájával készen volt, a székely érdekeltség képviselőit előterkeztetve hívta össze, melyen megállapították az irányelveket és a beérkezett egész anyagot tárgyilag csoportosították.

Az irányelv az volt, hogy csak a gyakorlatilag megvalósítható kérdéseket veszik komolyabb tanulmányozás alá és ezeknek megvalósítását fogják minden erővel keresztül vinni. Szamba vettek azután azokat a testületeket, melyeknek közvetlen közreműködésére az egyes kérdések megoldásánál számítottak.

Mikor minden így el volt készítve, mikor az előadók már az egyes kérdések tanulmányozásával foglalkoztak: egy másik hasonló mozgalom indult meg.

Nem lehet itt most e két mozgalom összeütközésének okait részletezni. Az egyesület a maga részéről helyesebbnek és a kérdésre nézve is üdvösebbnek tartotta, ha a testvéregyesülettel, az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel, megmarad régi álláspontján és az egyesületi kereten belül igyekszik a székelység érdekeinek használni.

E kereten belül természetesen nem lehet a mozgalom olyan erőteljes és a közvéleményt se foglalkoztathatta úgy és akként, hogy a felvetett egyes eszméknek nagyobb súlyt és jelentőséget adhatott volna. Figyelembe kellett venni azt is, hogy a mozgalommal nem akarta semmi tekintetben zavarni a másik mozgalmat, melynek sikerét is szívből kívánja és óhajtja.

Mind ezek figyelembe vételével a székely mozgalmat 7 csoportra osztotta, u. m. társadalmi, köznevelődési, östermelesi, ipari, áruforgalmi, hitelügyi és csángó csoportokra.

A társadalmi csoport alá sorozta a székely birtokviszonyok rendezését, ide értve a tagosítást és az erdő arányosítást. A tagosításokra az nézve adatokat maguktól a közvetlen érdekeltek székely kisbirtokosoktól gyűjtötte össze. Az adatokat most dolgozzák fel és az egész anyagot felterjesztik a földmívelési miniszter urnak, aki az igazságügyi miniszter ural egyetértőleg a tagosítási törvény módosításával foglalkozik. Adatgyűjtés közben konkrét sürgős kérések is érkeztek; így Nyujtód község a tagosítás elhalasztását kérte, melynek

figyelembe vételét s illetve a felmerülő bajok megvizsgálását a földmívelésügyi minisztertől külön kérélmzete a választmány.

A határszéli erdőkre nézve külön javaslata volt. Megvallja őszintén, hogy ez a javaslat inkább nemzeti szempontból bir kiváló fontossággal. Azt akarja ugyan is, hogy az országot körülövező határszéli erdők magyar kezekben legyenek. A hegyekből és erdőségekből védő sánczot akar teremteni, mely minden esélyek között megvédje az ország érdekeit és a nemzetközi összeütközéseket is elhárítsa.

(Vége következik)

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen be- küldeni sziveskedjenek.**

— **Dr. Varró László polgármester,** mint magánleveleiből örömmel értesülünk, a kies Reichenhali- ban teljes sikerrel használja a kurát, s kilátásunk van, hogy hurutos bajából teljesen kiépülve fog hazatérni.

— **A miriszlói csata-émlék ünnepély.** A Miriszló és Dese községek területén 1600. szept. 17. és 18. napjain vívott véres csata emlékére az Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyet. által emelt hatalmas emlékoszlop felavatása folyó évi szeptember hó 14-én, vasárnap délután lesz. Örömmel értesülünk Miriszló és Dese községek lakosságának az illető derek lelkes és tanító urak felhívása folytán kelt elhatározásáról, hogy egy hatalmas nép-énekkart szerveznek, mely a Hymnust és a Szózatot fogja az ünnepély alkalmával énekelni, s így igazán megható lelkesedéssel emelni az ünnepet.

— **Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület** folyó évi augusztus hó 6-án d. e. 11 órakor a vármegyeház kis üléstermében választmányi gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Miniszteri leiratok bejelentése és tárgyalása. 3. Esetleges indítványok.

— **Olcsóbb lesz a tanulás.** A kir. vall. és közokt. miniszter 1902. év június 27-én 44753 sz. a. rendelete értelmében a népiskolák IV., V. és VI. osztályainak végzett növendékei, a polgári vagy középiskolai felvételre való jelentkezések alkalmával, nem kötelesek külön évvégi bizonyítványokat felmutatni, hanem az „Elemi népiskolai könyvecske” alapján lesznek ezentúl felveendőek melyek szabályszerű bizonyítványok gyanánt elfogadandók. Ezzel a szülők érdekeit óvja meg a rendelet s egy iskolai üzletágot irt ki, melyet legközelebb a priváta, névnapj ajándékokra eszközölt jótékony gyűjtések, ivóvíz-piczulák s egyéb változatos című borravalók eltörlése fog követni. Az orsz. tanítói nyugdíjtörvény küszöbön álló revizója alkalmával pedig a gyermekek 15 krajczáros megadóztatásának eltörlését szintén kilátásba helyezte a miniszter. Helyes, mert hazánkban a kulturát minél olcsóbban, lehetőleg ingyen kellene terjeszteni.

— **Hajnali idyll.** Midőn Aurora első pillantásait veti az éji homályból bontakozó földre, kétségtelenül örvendezve hallja az édes pacsirtaszót, szívesen csókol-

gatja a ragyogó harmatcsöppeket s gyönyörködve nézi a munkát, a szorgalmas, jökedvű embereket; de aligha telhetett öröme abban a látványban, mely e hó elsején virradóra egyik utcánkból emelkedő porfelleggel borítá rózsás arcát. E porfellegben intelligens urfiak éktelen dulakodása, szitkozódása, s végül a gyöngébb feinek letiprása és elég súlyos bántalmazása folyt le rendőri — tehetetlen assistentia és két korhelykedő ifjurnak ehhez hasonló részvéte mellett. És ez megtörténhetett városunk közepén és akkor, amidőn annyira szükség van a munkás tevékeny kézre. Igazán nem értjük, hogy a kasza-kapa-kerülés hősei számára miért nem állít városunk dologházat? A rendőrség legalább meg lenne mentve az ilyen mulatságok assistentiajától. Közönségünk melyen megbotránkozva értesült az ilyen elvadult hősködésről, melynek mi is kifejezést adunk.

— **Tilos nyáron az olvasás** — természetesen csak Nagyenyeden és itt is csak a regényolvasás. Lehet, hogy az intézők azon álláspontra helyezkednek, hogy a meleg nyári időjárás úgy is izgatja az idegeket s nem akarják a regényolvasással még fokozni. Ez persze csak az itteni intézők nézete, mert rendes körülmények között és más városban hol az árnyas lombok alatt, hol egy kellemes, felhomályu szoba hűsében, a harmatos reggelen stb. stb. szoktak az emberek nyáron is regényeket, folyóiratokat, tudományos műveket olvasni a sablonos napilapok mellett, — de hát Nagyenyeden — hol az e nemű olvasmányokat a kaszinó szolgáltatja — ennek lehetősége ki van zárva azon egyszerű okból, mer a kaszinó két könyvtárnoka nyaranta hűsöl és a könyvtár minden külön értesítés nélkül és szabályellenesen, egyszerűen csukva van! Lehet különben, hogy az illető könyvtárnok uraknak van igazuk és nyáron jobb mellőzni az önmivelődést, szórakozást. (Beküldetett.)

— **Tűzveszedelem** kéletkezhett volna igen könnyen csütörtökön este, mikor is egy utcai lámpa kigyulása folytán az éppen felébe lehajló ereszt tüzet fogott. Az éber tüzoltó őrség elejétt a nagybet veszedelemnek, a közel szomszédban lévén, de ha ez éjjel és az őrségtől távolabb történik, a veszedelem elháríthatatlanul beáll. Figyelmeztetjük ez esetből kifolyólag a rendőrséget, hogy vizsgálta meg az utcai lámpák mikénti elhelyezését, mert meg egy pár olyan lámpáról tudunk, mely közvetlen a zündely ereszt alatt van s kigyulás esetén tűzveszedelmet idézhet elő.

— **Aggasztó tünetek.** Hogy a környezet, a mindennapi érintkezés mekkora befolyást képes gyakorolni egyes emberekre, bizonyítja az alábbi eset. Egyik olvasónk pénteken este oda üzent egy magyar fuvaroshoz, tősgyökeres magyar emberhez, ki főveny- és téglahordásból keresi a kenyerét, hogy szállítana neki szombaton néhány szeker fővenyét. A fuvaros visszaüzent, hogy szombaton nem dolgozik, mert ezen a napon nagy ünnep lesz. Erre olvasónk megnézte a naptárt s kitünt, hogy igenis ünnepök van a — románoknál. kik Ilyés próféta emlékét ünneplik. A dolog magyarázata az, hogy az illető fuvaros román szomszédságban lakik, románokkal van érintkezése mindennap. Ugyanabban a szomszédságban kezd lábrakapni az a szokás is, hogy egyes magyar gazdasszo-

Papp Józsinak a haja szála is ég felé mered erre a rémes gondolatra. Éppen akkor szalad ki az öt gyerek a házból. A legkisebbik egyenesen az istállóba futott, hogy édesanyjától tejet kérjen, a többi, az már okosabb volt, tudta, ugys kap, ha anyjuk megfejt, azért vigan szaladgáltak a tanya körül.

E jelentős pillanatban Papp József egy fehér öltözötű embert pillant meg oda alább, aki egy nagy fekete könyvbe eresztí a fejét és ugyancsak ir belé valamit. Az ember vörös szakállából semmi jót sem nézett ki Papp Józsi, annyival is inkább, mer: hiába somfordált, köhögött körülötte, még csak rá sem hederített.

Urforma ember, ir valamit abba a nagy könyvbe. Ez nem jó járatan van itt; nagy titokban összeírja a gyerekeket a porció alá, hogy le ne tagadhassuk. Teremtő Isten, már úgy beírják, mintha ló vagy disznó lenne, még csak el se küldhetjük őket előre...

És kétségbeesetten az ur hata mögött integetni kezdett fiainak, hogy a falu felé fussanak. De az átkozott kölykök ügyet sem vetettek rá a nagy vig szaladgálástól. Még ott futottak a fekete könyves ur előtt; vak, ha meg nem látja őket. Kétségbeesett Papp Józsi; az öklét emelgette feléjük, ijedtében még a száján is kicsuszott:

— Az áldóját... eb inge kölykei!

A vörös ember erre fölvetette szemét a nagy könyvből, s idegenül végig nézett az emberen, aki nagy alázatosan szerencsés jó reggelt kívánt neki. Erre az idegen mormogott valamit a szakállába, de aztán újra csak belefeküdt abba a nagy fekete könyvbe.

Papp Józsi ebben a nagy szörnyű bizonytalanságban úgy érezte magát, mint a fába szorult fereg.

— Megkövetem alássan, ha meg nem veti szómat a tekintetes ur. — kezdi újra a beszédet Papp Józsi — ezek nem az én gyermekeim. Csak úgy ide vetődtek és a füvet gázolják.

— Ugy! — mondja a vörös ember, s nagy rémulé- tere Józsinak, tovább ir abba az átkozott könyvbe.

— Nem hiszi nekem! — állítja magában sötét kétségbeeséssel Józsi.

E keserves állapotban még Jene Ambrus is elkezd bakafantoskodni, s odakiáltá neki az aratók közül:

— Jöjjön már Józsi koma, nagyon várja a kasza!

Józsi koma dühösen visszaordít:

— Hadd várjon, egyéb dologom van most.

Az idegen fölrezen a könyvből erre a hangos beszédre. Észreveszi azt Papp Józsi, alázatosan könyörögye szól:

— Nem sértem meg vele az urat. Azok ott a nagy- anyám, akarom mondani a testvérem gyermekei, csak úgy nevelődnek nálam. Se apjok, se anyjok. Nem is volt soha! Nem élünk, ha tengődünk uram. Nagy a porció, papbér, a rektor is ide tartja a zsákot, neki is mérni kellene, ha volna miből. Kilencz a gyerek, azaz hogy nekem egy csöpp sincs, anyyi sem, mint az ujjam, csak a másé élőködik itt rajtam, de még a kenyérből se eszik eleget.

A vörös ember nevetni kezd erre a szomorú beszédre.

— Ne féljen barátom, nem a porció végett vagyok itten. Nézze ezt a gyönyörű vidéket! Ott a felkelő nap,

ez a remek szép akáczsor, hátul az aratók, meg ez a kutya is elragadó... Szóval, én lefestem ezt a vidéket, úgy hogy az egész világ bámulni fogja — kiáltott a festő ragyogó, lelkes szemekkel.

Papp József gyanusan pislogott emberére. E tán megbolondult! De a festő nem hagyta magát. (Papp Józsi leírásából sejditem, hogy a cseh eredetű Hemerka Oldrich ungvári rajztanár lehetett, akivel az odaváló vásárokon találkoztam, aki elt-halt a nyiri homokért, talán sohasem látott olyat Csehországban. Festett is egy olyan képet, nem tudom, mennyire vitte vele.)

— Ide nézzen, ha nem hiszi — mondá kevélyen Józsinak.

Az bele néz vázlatkönyvébe, ott látja a kelő napot, az akáczsort, még Többsincs kutyáját is, aki a tót aratókat ugatta.

Kevélyen felegyenesedett, a szánalom és kicsinylés érzése vett rajta erőt.

— Már hogy ez a napfelkelés olyan híres volna? Hiszen látjuk, uram, mi azt mindennap. Meg ez az akáczos! Menjen uram akármerre innen, lépten-nyomon lát olyat. És az én Többsincs kutyám?... Ott a faluban minden udvaron négy is ugat olyan. Aztán a tót aratók? Hiszen azok még nem is magyarok az Isten- adták.

Megvetőleg legyintett egyet a kezével.

— No, ilyen embernek is kell lenni! Megyek már Ambrus koma! — szólott oda a hívogatónak nagy biz- tonsággal, mint olyan ember, akinek baja volt, de már eligazította.

Gyöngyösy László.

nyok
mosás
ragadu
babona
s így
biztos
kezes

elnöke
gokhoz
hogy
felek
magya
kezes
gyar
névnel
indoko
nevek
más s
delet
ügyve
elnöke
siker

soroz
pitotta
menye
a kiv
egybe
netet.

kapó
litos
cselet
egyik
legsze
fordit

Remek
egyha
hangu
nak az
Magya
eneke

Rado
deru o
szerit
tásunk
jelent

teivel
fog me
filler.
vagy
rende
és Fia
Andra

egy l
kóstá
tos.
odaát
mond
szen
Kifog
mikor
czárja

Dr. M

Nagye

Nyom

Sz. 21

A n

Barat

kor. b

sz. tk

törvény

beesar

lanok

kir. j

árver

Árv

pénzbe

ságyá

a kikt

170 \$

tott le

A k

Nag

93 1

Ha látlak, oh Zacherlin, a szívem is dobban;
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban ami van, haszontalan dib-dáb;
Attól ugyan nem döglik se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott, aki készíti, százszor és ezerszer,
S valahol függ a Zacherlin-plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.